

Samen alzheimer stoppen vóór het start

Afgelopen week is het startschot gegeven voor het landelijk project ABOARD (A personalized medicine approach for Alzheimer's disease), een samenwerking van meer dan dertig partners om de ziekte van Alzheimer te stoppen. ABOARD is daarmee het eerste onderzoeksproject dat van start gaat als onderdeel van de Nationale Dementiestrategie 2021-2030 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het geeft tevens invulling aan de Kennis- en Innovatieagenda 2020-2023 van Health~Holland, waarbij publieke en private partners in Missie IV werken aan het verbeteren van de kwaliteit van leven voor mensen met dementie. Het doel van ABOARD is om voorbereidingen te treffen voor een toekomst waarin we de ziekte van Alzheimer stoppen vóór het start. Onder andere door: mogelijk maken van verbeterde diagnostiek, ontwikkelen van risicoprofielen op maat en focus op preventie door het vergroten van het bewustzijn rondom dementie en hersengezondheid.

In Nederland hebben bijna 300.000 mensen dementie en jaarlijks komen daar ongeveer 20.000 mensen bij. Het is de meest voorkomende doodsoorzaak in Nederland en daarmee een van de grootste uitdagingen van deze eeuw. Dementie wordt voor een groot deel veroorzaakt door de ziekte van Alzheimer. Een ziekte waar helaas nog geen medicijn voor is. Om de stijging van het aantal mensen met dementie te verkleinen richt ABOARD zich op de fase vóór dementie.

Preventie is de sleutel

Wiesje van der Flier, projectleider van ABOARD en wetenschappelijk directeur van Alzheimercentrum Amsterdam: "Onderzoek heeft aangetoond dat alzheimer zich ontwikkelt gedurende een periode van twintig tot dertig jaar. En daar ligt de sleutel. Ingrijpen voordat de ziekte zich openbaart. We moeten mensen bereiken die het risico lopen om de ziekte te krijgen. En die mensen zijn we eigenlijk allemaal. Daarom willen we het bewustzijn rondom alzheimer bij een groot publiek vergroten. Ook zetten we de benodigde stappen naar een toekomst waarin behandeling op maat mogelijk is. Kennis delen over hoe je je hersengezondheid kunt versterken en mensen met alzheimer kunt ondersteunen is ook een onderdeel van dit project. Er is nog veel nodig om Nederland klaar te stomen voor een toekomst met behandeling op maat."

Ziekteverloop voorspellen

Onderzoekers van ABOARD gaan testen ontwikkelen om de diagnose alzheimer snel en nauwkeurig te stellen. Deze testen moeten de eerste hersenveranderingen kunnen herkennen, maar ook verschillen tussen patiënten zichtbaar maken. Zo kunnen individuele alheimerrisicoprofielen worden ontwikkeld om het persoonlijk verloop van de ziekte te voorspellen.

Behandeling op maat

Behandelaars krijgen na het stellen van de diagnose alzheimer vaak de vraag: 'Wat kan ik zelf doen om het ziekteproces vertraagd?' Van der Flier: "Preventie door het aanpassen van leefstijl kan nut hebben, maar leefstijlinterventies worden op dit moment nog niet aangeboden in de geheugenpoli's. Tegelijkertijd wordt er keihard gewerkt aan medicijnen. Maar is het Nederlandse zorgsysteem hier al

klaar voor? Een belangrijk aandachtspunt is dat er een gepersonaliseerde aanpak komt en dat we de patiënt betrekken bij alle aspecten van zijn/haar ziekte en de behandeling daarvan. Omdat geen mens hetzelfde is.”

Samen alzheimer stoppen voor het start

In het ABOARD-project bundelen meer dan dertig partners hun krachten, waaronder de vijf Nederlandse alzheimercentra en Alzheimer Nederland. Zowel publieke als private partijen uit de gehele kennisketen werken samen: van universiteiten tot zorg- en kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Het Jeroen Bosch ziekenhuis, 's-Hertogenbosch, is partner in ABOARD. Astrid van Strien, klinisch geriater in het Jeroen Bosch ziekenhuis: “Het geheugencentrum van het Jeroen Bosch ziekenhuis is een van de grotere van Nederland. We werken samen in een team waar we leren met, van en over elkaar. We werken samen in een netwerk, waarbij we het expertise centrum van cognitie in de regio en daarbuiten zijn. Zo dragen we bij aan de missie van ABOARD, samen Alzheimer stoppen voordat het start.

Meer weten?

Een overzicht van alle partners en meer informatie over ABOARD zijn te vinden op www.aboard-project.nl

(<http://www.aboard-project.nl>).

Ook is er een ABOARD animatie (<https://youtu.be/Wd5Uaj1Jgqg>) gemaakt.

ABOARD is het eerste onderzoeksproject dat van start gaat als onderdeel van de Nationale Dementiestrategie (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/09/21/nationale-dementiestrategie>) 2021-2030 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het geeft invulling aan een belangrijk deel van Missie IV: In 2030 is de kwaliteit van leven van mensen met dementie met 25% toegenomen. Missie IV is een van de vijf missies opgesteld voor het maatschappelijk thema gezondheid en zorg en staat beschreven in de Kennis- en Innovatieagenda 2020-2023 (https://www.health-holland.com/sites/default/files/downloads/kennis-en-innovatieagenda-2020-2023-gezondheid-en-zorg_0.pdf) van Health-Holland.

Jeroen Bosch Ziekenhuis

Jij verdient zorg die bij je past, dichtbij en op jouw manier geboden. Samen bepalen we wat je nodig hebt en van wie, zodat jij zo lang mogelijk het leven kan leiden dat jij wilt. Wij zetten daarvoor al onze expertise in en zoeken de samenwerking. Bijvoorbeeld met je familie en vrienden, je huisarts, de gemeente en de thuiszorg. Daar staan wij voor als Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Gewoon, omdat jij ertoe doet

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis ('s-Hertogenbosch) is een groot topklinisch ziekenhuis met ruim 630 bedden en ruim 4.000 medewerkers. De 260 medisch specialisten zijn binnen het Jeroen Bosch Ziekenhuis georganiseerd in de Bossche Specialististen Coöperatie (BSC). Het ziekenhuis verzorgt samen met de BSC de medisch-specialistische zorg in de regio 's-Hertogenbosch en Bommelerwaard. Voor meer informatie www.jeroenboschziekenhuis.nl (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl>).